

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
5924-21

meddelat i Stockholm den 30 juni 2022

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPARTER

1. Folksam ömsesidig livförsäkring, 502006-1585
106 60 Stockholm
2. HAB genom Folksam ömsesidig livförsäkring

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 22 september 2021 i ärende dnr 9-21/D

SAKEN

Förhandsbesked om inkomstskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer Skatterättsnämndens förhandsbesked och avvisar ansökningen.

BAKGRUND

1. Ett bolag kan överlåta en del av sin verksamhet till ett dotterbolag genom s.k. delning. En sådan omstrukturering kan under vissa förutsättningar genomföras utan att någon omedelbar beskattning sker. I stället träder det övertagande företaget in i det överlåtande företags skattemässiga situation.
2. För försäkringsföretag finns en bestämmelse i 39 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL, som innebär att överlåtelser av hela försäkringsbestånd inte leder till någon omedelbar beskattning. Det övertagande försäkringsföretaget träder i stället in i det överlåtande företags skattemässiga situation.
3. Ömsesidiga livförsäkringsföretag ägs av försäkringstagarna. Sådana företag saknar associationsrättsliga möjligheter att överlåta en del av sin verksamhet till ett dotterbolag med stöd av bestämmelser om delning. Ömsesidiga livförsäkringsföretag kan därför i praktiken inte fullt ut tillämpa inkomstskattelagens regler om undantag från omedelbar beskattning vid omstruktureringar.
4. Försäkringsföretag ska göra försäkringstekniska avsättningar för att kunna fullgöra sina åtaganden gentemot försäkringstagarna. Livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst, t.ex. ömsesidiga livförsäkringsföretag, ska dessutom ha en konsolideringsfond, som får användas för förlusttäckning eller andra ändamål som följer av bolagsordningen.
5. Folksam ömsesidig livförsäkring (företaget) bedriver verksamhet med såväl tjänstepensionsförsäkringar som andra försäkringar. Företaget överväger att renodla tjänstepensionsverksamheten genom att överlåta försäkringarna i tjänstepensionsbeståndet till HAB, som är ett nybildat helägt dotterbolag. Dotterbolaget ska också bedrivas enligt ömsesidiga principer. Som ersättning för att dotterbolaget tar över försäkringsavtalen kommer företaget att överlåta tillgångar som motsvarar tjänstepensionsbeståndets del av både försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonden (inklusive årets resultat). I en

ansökan om förhandsbesked ställde företaget och dotterbolaget frågor om vilken beskattning en sådan överlåtelse skulle medföra vad gäller den inkomstbeskattade delen av tjänstepensionsbeståndet.

6. Skatterättsnämnden bedömde att 39 kap. 12 § IL inte omfattar den aktuella överlåtelsen eftersom den inte avser ett helt försäkringsbestånd. Överlåtelsen ska enligt förhandsbeskedet i stället prövas utifrån allmänna bestämmelser i inkomstskattelagen, vilket medför att beskattning ska ske det år överlåtelsen äger rum. Genom överlåtelsen lämnar företaget över tillgångar till dotterbolaget som motsvarar tjänstepensionsbeståndets andel i både försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonden. Nämnden kom fram till att marknadsvärdet på dessa tillgångar ska dras av som en utgift hos företaget och tas upp som en inkomst hos dotterbolaget. Överlåtelsen innebär vidare att de försäkringstekniska avsättningarna minskar hos företaget och ökar hos dotterbolaget. Nämnden fann att minskningen av försäkringstekniska avsättningar hos företaget ska tas upp till beskattning och ökningen av försäkringstekniska avsättningar hos dotterbolaget ska dras av. Slutligen fann nämnden att det förhållandet att konsolideringsfonden till följd av överlåtelsen minskar hos företaget och ökar hos dotterbolaget inte leder till några beskattningsekvenser.

YRKANDEN M.M.

7. *Skatteverket* yrkar att förhandsbeskedet ska ändras på så sätt att företaget inte ska dra av en utgift och dotterbolaget inte ta upp en inkomst för den del av överlåtelsen som motsvarar marknadsvärdet på överlåtna tillgångar som motsvarar tjänstepensionsbeståndets andel av försäkringstagarnas anspråk på medel i konsolideringsfonden (inklusive årets resultat) hänförliga till inkomstbeskattade försäkringar. *Skatteverket* yrkar att förhandsbeskedet ska fastställas i övriga delar.

8. *Folksam ömsesidig livförsäkring och HAB* anser att Skatterättsnämndens beslut ska fastställas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

9. Enligt 5 § första stycket lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor får förhandsbesked lämnas i en fråga som avser sökandens skattskyldighet eller beskattning om det är av vikt för sökanden eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.
10. Enligt 16 § samma lag är förhandsbesked som vunnit laga kraft bindande för Skatteverket och allmän förvaltningsdomstol i förhållande till den enskilde som beskedet angår, om denne yrkar det. Förhandsbeskedet är dock inte bindande om en författningsändring påverkar den fråga som beskedet avser.
11. Efter att Skatterättsnämnden hade meddelat det nu överklagade förhandsbeskedet föreslog regeringen en tillfällig ändring av 39 kap. 12 § IL (se prop. 2021/22:154). Ändringen innebär att ett försäkringsföretag kan överlåta en del av sitt försäkringsbestånd till ett annat försäkringsföretag utan omedelbara inkomstskattekonsekvenser, om överlåtelsen sker i syfte att renodla företagets tjänstepensionsverksamhet. Riksdagen har den 18 maj 2022 beslutat att anta lagförslaget, som träder i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas på överlåtelser av försäkringsbestånd som genomförs under 2022.
12. Den tillfälliga lagändringen innebär att den typ av omstrukturering som företaget överväger att genomföra inte kommer att utlösa någon omedelbar beskattning. Mot denna bakgrund kan det inte längre anses vara av vikt för företaget att förhandsbesked meddelas. Det kan inte heller anses vara av vikt

för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning att ett sådant besked meddelas.
Förhandsbeskedet ska därför undanröjas och ansökningen avvisas.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Kristina Ståhl, Thomas Bull,
Mats Anderson, Marie Jönsson och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Josefine Lloyd.